

Előterjesztés

**Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének
2025. szeptember 18-i rendes ülésére
a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló
önkormányzati rendelet megalkotásáról**

A képviselő-testületi ülés formája:	nyilvános ülésen tárgyalandó
Elfogadásához szükséges többség:	minősített többség
Az előterjesztést előzetesen tárgyalja:	Gazdasági és Jogi Bizottság Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Bizottság

1. ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzata a 2018. évben alkotta meg a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló 10/2018. (V. 25.) önkormányzati rendeletét, amely az eltelt időszakban méltó és illő keretet biztosított a kerületi elismerések adományozásához, ugyanakkor a társadalmi, kulturális és szakmai környezet változása, valamint a kerület közösségi értékeinek megőrzése és megerősítése érdekében indokolttá vált a szabályozás átfogó felülvizsgálata.

A felülvizsgálat célja, hogy a kitüntetési rendszer átláthatóbb és méltányosabb legyen, a kitüntetések rangja és presztízse erősödjön, a javaslattevői és adományozási folyamata egyszerűbb és egyértelműbb legyen, a kerület közösségi értékeit jobban tükrözze, a rendszer működtetése fenntartható legyen a rendelkezésre álló költségvetési keretek mellett.

Az új rendeletben a kitüntetések rendszere és elnevezése nemcsak korszerűsítésre került, hanem a díjakhoz kapcsolódó feltételek és jogosultságok is egyértelműbbek lettek. A javaslattevői és adományozási folyamat rugalmasabbá válik, ezáltal biztosítva, hogy a kerület kiemelkedő teljesítményt nyújtó polgárai és közösségei méltó elismerésben részesüljenek.

A módosítás eredményeként olyan szabályozási környezet jön létre, amely a kerület hagyományainak tiszteletben tartása mellett is korszerű, átlátható és hosszú távon helytálló elismerési rendszert biztosít, amely a kimagasló és példaértékű teljesítményt nyújtó személyek illetve közösségek előtt tiszteleg.

Tájékoztatam a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló/2025. (.....) önkormányzati rendelet megalkotásának költségvetési kihatása van, amelynek összege a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 2025. évi költségvetéséről

szóló 3/2025. (II. 13.) önkormányzati rendelete 4. melléklet 011130 Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége kormányzati funkció K3 Dologi kiadások kiemelt előirányzatán rendelkezésre áll.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése alapján az ülés nyilvános, továbbá az Mötv. 50. § és a 42. § 1. pontja alapján levezethető főszabály szerint a képviselő testület minősített többséggel szavaz.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés, valamint a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló rendelet-tervezet megtárgyalására és elfogadására.

2. RENDELETALKOTÁSI JAVASLAT

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló/2025. (.....) önkormányzati rendeletet az előterjesztés melléklete szerint.

3. AZ ELŐTERJESZTÉS MELLÉKLETEI

- 1. melléklet: Rendelet tervezete
- 2. melléklet: Rendelet indokolása
- 3. melléklet: Előzetes hatásvizsgálat a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján

4. AZ ELŐTERJESZTÉS MEGFELELŐSÉGÉRE VONATKOZÓ ALÁÍRÁSOK

Az előterjesztés
szakmailag
megalapozott:

dr. Bartos Diána Petra
aljegyző

Az előterjesztés
és a döntés költségvetési
kihatásainak vizsgálata és
megjelenítése megtörtént:

Kis Tímea
gazdasági igazgató

Az előterjesztés törvényességi
vizsgálata megtörtént:

dr. Bartos Diána Petra
aljegyző

Budapest, 2025. szeptember „10.”

Az előterjesztés
tárgyalásra alkalmas:

dr. Sölch Gellért
jegyző

Az előterjesztést a Képviselő-
testület ülésére benyújtom:

Böröcz László
polgármester

Budapest, 2025. szeptember „10.”

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről

[1] Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk szabályozása céljából rendeletében szabályozza a kitüntetések alapítását, azok elnevezését, fajtáit, a kitüntetésben részesíthető személyek körét, az évente adományozható kitüntetések számát, a kitüntetések leírását, az adományozás feltételeit és rendjét, valamint a kitüntetés viselésének rendjét, továbbá a díjjal járó jutalom mértékét, formáját.

[2] Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 24. § (9) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, Magyarország alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés i) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A kitüntetések alapítása, elnevezése, fajtái és az adományozás rendje

1. §

(1) A kimagasló teljesítmények megbecsülésére és elismerésére Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a (2)–(5) bekezdés szerinti kitüntetéseket alapítja, illetve újítja meg.

(2) Az Önkormányzat által adományozható kitüntető cím, a Budavár Díszpolgára kitüntető cím.

(3) Az Önkormányzat által adományozható díjak:

- a) Virág Benedek-díj
- b) Budavári Semmelweis Ignác-díj
- c) Görgei Artúr Érdemérem.

(4) Az Önkormányzat által adományozható kitüntetés a Budavárért Emlékérem.

(5) Az Önkormányzat „Polgármesteri Elismerő Oklevél” elnevezésű elismerést alapít.

2. §

Javaslattevői felhívás közzétételére helyben szokásos módon, legkésőbb az adományozást megelőző 90. napig kerül sor. Javaslattevőre a felhívás közzétételét számított 60 napig van lehetőség.

3. §

(1) A kitüntetés adományozására javaslatot tehet:

- a) Budapest I. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező nagykorú személy,
- b) a Képviselő-testület tagja,
- c) Budapest I. kerületi székhelyű, illetve tevékenységét részben vagy egészben e kerületben kifejtő civil szervezet,
- d) a bejegyzett, történelmi egyház képviselője,
- e) az egyes kitüntetéseknel e rendeletben meghatározottak.

(2) A beérkezett javaslatokat a polgármester terjeszti a Képviselő-testület elé.

(3) A helyi kitüntetések adományozásáról a Képviselő-testület zárt ülésen dönt.

(4) A kitüntetés adományozásával kapcsolatos anyagi fedezetet a Képviselő-testület az éves költségvetés keretén belül biztosítja.

(5) A kitüntetések átadására az alábbiak szerint kerül sor:

- a) a Budavár 1849-es visszafoglalásának évfordulója - május 21. – alkalmából tartandó ünnepség keretében kerül átadásra

- aa)* Virág Benedek-díj
 - ab)* Budavári Semmelweis Ignác-díj
 - ac)* Görgei Artúr Érdemérem.
 - b)* Budavár 1686-os visszafoglalásának évfordulója - szeptember 2. - alkalmából tartandó ünnepség keretében kerül átadásra
 - ba)* Budavár Díszpolgára és
 - bb)* Budavárért Emlékérem
- (6) Az odaítélt kitüntetést ünnepélyes keretek között a polgármester adja át.
- (7) Egy személy többféle kitüntetésben is részesíthető, de egy naptári éven belül egy kitüntetésben részesülő számára legfeljebb egyfajta kitüntetés adományozható.

4. §

- (1) A kitüntetés adományozásával járó díszoklevélnek tartalmaznia kell:
- a)* az adományozó határozat számát és keltét,
 - b)* a kitüntetés megnevezését,
 - c)* az adományozó és a kitüntetésben részesített személy nevét,
 - d)* Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat (a továbbiakban: Budavári Önkormányzat) bélyegző lenyomatát.
- (2) A díszoklevelet a polgármester írja alá.

5. §

- (1) A jegyző látja el a kitüntetések adományozásával kapcsolatos szervezési feladatokat.
- (2) Az e rendelet alapján adományozott kitüntetésekről fajtánként nyilvántartást kell vezetni, amelyről a jegyző gondoskodik.
- (3) A nyilvántartásban legalább a következő adatok szerepelnek:
- a)* a kitüntetés megnevezése;
 - b)* a kitüntetésben részesített személy neve, lakóhelye (működési helye);
 - c)* az adományozásról rendelkező határozat száma;
 - d)* az adományozás időpontja.

6. §

- (1) Visszavonható a kitüntetés attól a személytől, aki a neki adományozott kitüntetésre méltatlanná válik.
- (2) Méltatlanná válik a kitüntetésre különösen az a személy, aki a Magyarország alkotmányos rendjét sértő magatartást tanúsított, akit bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság jogerősen elítélt, illetve a közügyek gyakorlásától eltiltott.
- (3) A visszavonásról a Képviselő-testület a tudomására jutott tények, információk mérlegelése alapján zárt ülésen dönt.
- (4) Visszavonás esetén a kitüntetésben részesített adatait a kitüntetésekről vezetett nyilvántartásból törölni kell. A pénzjutalom és egyéb tárgyi adomány nem követelhető vissza.
- (5) A kitüntetés visszavonására vonatkozó javaslatnál az adományozásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

2. Budavár Díszpolgára kitüntető cím

7. §

A Budavár Díszpolgára kitüntető cím a Budavári Önkormányzat legmagasabb kitüntetéseként a kimagasló életmű, tevékenység és alkotások megkülönböztetett eseteiben annak a magyar vagy külföldi állampolgárságú személynek adományozható, aki

- a) közvetlenül vagy közvetve hozzájárult a kerület tekintélyének, jó hírnevének növeléséhez;
- b) az ország gazdasági, társadalmi, tudományos kulturális vagy művészeti életében, illetve a sport területén maradandót alkottak;
- c) egész életművével, kiemelkedő munkásságával szolgálta az egyetemes haladás ügyét;
- d) tevékenységével kiemelkedő mértékben hozzájárult a kerület fejlődéséhez.

8. §

(1) A Budavár Díszpolgára kitüntető cím - az elismert, kimagasló érdem megjelölésével – évente egy személynek adományozható.

(2) A Budavár Díszpolgára kitüntető cím adományozásával arany nyomattal ellátott a Budavári Önkormányzat címerével ékesített díszdobozban elhelyezett, budavári címerrel díszített aranygyűrű, valamint díszoklevél, továbbá pénzjutalom jár.

(3) A Budavár Díszpolgára kitüntető címmel járó pénzjutalom összege bruttó 1.000.000 forint.

9. §

A Budavár Díszpolgára kitüntető címet viselő személyt az alábbi jogosítványok illetik meg:

- a) a Képviselő-testület ülésén tanácskozási joggal vehet részt,
- b) a Budavári Önkormányzat által rendezett jelentősebb ünnepségekre meghívást kap,
- c) a Budavári Önkormányzatot képviselő delegáció tagja lehet,
- d) kérelmére jogosult a fűtési idényben igénybe vehető támogatásra,
- e) szolgálati várakozási hozzájárulásra vagy a Budai Vár védett övezetében a szolgálati behajtási-várakozási hozzájárulásra jogosult.

3. Virág Benedek-díj

10. §

(1) Virág Benedek-díj azon személynek adományozható, aki Budapest I. kerületben kiemelkedő oktató-nevelő, valamint a gondozás és a korai nevelés területén végzett munkájával hozzájárul a gyermekek eredményes neveléséhez, az oktató-nevelő munka megújulásához, továbbá vonzó és példaértékű egyéniség, és legalább öt éve a Budavári Önkormányzat közigazgatási területén működő oktatási-nevelési intézményben vagy a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Egyesített Bölcsődéjében tevékenykedik.

(2) Virág Benedek-díj adományozására e rendelet 3. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározottakon felül a nevelési, oktatási intézmények vezetői, valamint az intézményi érdekképviselők tehetnek javaslatot.

11. §

(1) Virág Benedek-díjból évente legfeljebb kettő adományozható.

(2) Virág Benedek-díj adományozásakor a kitüntetett részére arany nyomattal ellátott a Budavári Önkormányzat címerével ékesített díszdobozban elhelyezett, viselhető, kör alakú, Virág Benedek arcképével díszített vert ezüst jelvény, továbbá díszoklevél és pénzjutalom jár.

(3) A Virág Benedek-díjjal járó pénzjutalom összege díjazottanként bruttó 750.000 forint.

4. Budavári Semmelweis Ignác-díj

12. §

(1) Budavári Semmelweis Ignác-díj azon személynek adományozható, aki a Budapest I. kerületben az egészségügyi, szociális ellátás területén legalább öt éve kiemelkedő munkát végez és ezzel hozzájárult az ellátás színvonalának emeléséhez.

(2) Budavári Semmelweis Ignác-díj adományozására e rendelet 3. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározottakon felül az egészségügyi, valamint a szociális intézmények vezetői, továbbá az intézményi érdekképviselők is javaslatot tehetnek.

13. §

(1) A Budavári Semmelweis Ignác-díjból évente legfeljebb kettő adományozható.

(2) A Budavári Semmelweis Ignác-díj adományozásakor a kitüntetett részére arany nyomattal ellátott a Budavári Önkormányzat címerével ékesített díszdobozban elhelyezett, viselhető, kör alakú, Semmelweis Ignác arcképével díszített vert ezüst jelvény, továbbá díszoklevél és pénzjutalom jár.

(3) A Budavári Semmelweis Ignác-díjjal járó pénzjutalom összege díjazottanként bruttó 750.000 forint.

5. Görgői Artúr Érdemérem

14. §

(1) Görgői Artúr Érdemérem adományozható annak:

- a) rendvédelmi szervnél hivatásos vagy rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állományban dolgozó személynek, aki a Budapest I. kerületben a bűnmegelőzés, a bűnüldözés, a közbiztonság, a rendészeti, valamint a hivatali területen olyan tartós és kiemelkedő munkát végez, amellyel hozzájárul a kerület közbiztonságának a további javításához, valamint magatartása példaértékű a közösségi és magánéletben egyaránt;
- b) a hivatásos állományú, a katasztrófavédelemben dolgozó személynek, aki a tűzvédelem, az életvédelem, a műszaki mentés területén kiemelkedően eredményes, szakszerű és színvonalas munkavégzéssel, valamint példamutató hozzáállással látja el feladatát, és amellyel hozzájárul a Budapest I. kerület biztonságának javításához;
- c) a Magyar Honvédség 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred kötelékébe tartozó vagy ezen ezred állományában korábban szolgálatot teljesítő azon katonának, aki tűzszerész készenléti szolgálatban, lőszer- és robbanószer- felkutatásában, hatástalanításában és megsemmisítésében vagy vízi aknamentesítésben vett részt, és ezzel hozzájárult az I. kerület és lakóinak biztonságához.

(2) Görgői Artúr Érdemérem adományozására javaslatot tehetnek e rendelet 3. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározottakon felül

- a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti tevékenységek elismerése esetén a Budapest I. kerületi Rendőrkapitányság vezetője és a rendőrségi érdekképviselői szervek;
- b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti tevékenységek elismerése esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének illetékes katasztrófavédelmi kirendeltsége és az érdekképviselői szervek;
- c) az (1) bekezdés c) pontja szerinti tevékenységek elismerése esetén a Magyar Honvédség 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred mindenkor parancsnoka és parancsnokhelyettese.

15. §

(1) Görgei Artúr Érdeméremből évente legfeljebb kettő adományozható.

(2) Görgei Artúr Érdemérem adományozásakor a kitüntetett részére arany nyomattal ellátott Budavári Önkormányzat címerével ékesített díszdobozban elhelyezett, hétszer vágott vörös-arany háromszögszalagon függő, sorszámozott vert ezüst érem – amelynek előlapján a Görgei Artúr Érdemérem körirat és Görgei Artúr arcképe, hátoldalán pedig Budavár történelmi címere látható –, továbbá díszoklevél és pénzjutalom jár.

(3) A Görgei Artúr Érdeméremmel járó pénzjutalom összege díjazottanként bruttó 750.000 forint.

6. Budavárért Emlékérem

16. §

A Budavárért Emlékérem adományozható annak a polgárnak, aki a tudományok, a művészetek, kulturális élet, a közszolgálat területén, a fejlesztés, a kutatás, a gyógyítás, az oktatás-nevelés, a sport-, vagy a gazdasági élet terén kifejtett példaértékű, magas színvonalú tevékenységével, illetve munkájával hozzájárul a Budapest I. kerület fejlődéséhez, hírneve növeléséhez.

17. §

(1) A Budavárért Emlékérem évente legfeljebb három személynek adományozható.

(2) A Budavárért Emlékérem adományozásakor a kitüntetett részére arany nyomattal ellátott, Budavár címerével ékesített díszdobozban elhelyezett, sávszalagon viselhető, kör alakú babérkoszorúval szegélyezett, Budavár történelmi címerével ellátott bronz jelvény, továbbá díszoklevél és pénzjutalom jár.

(3) A Budavárért Emlékéremmel járó pénzjutalom összege bruttó 300.000 forint.

7. Polgármesteri elismerő oklevél

18. §

(1) A Polgármesteri Elismerő Oklevél természetes személynek vagy közösségnek adományozható Budapest I. kerület érdekében végzett kiemelkedő tevékenység, példamutató magatartás vagy közösségi szerepvállalás elismeréseként.

(2) A Polgármesteri Elismerő Oklevél adományozására e rendelet javaslatlételre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók, az elismerés odaítéléséről és az átadás időpontjáról a polgármester dönt.

8. Záró rendelkezések

19. §

Hatályát veszti a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló 10/2018. (V. 25.) önkormányzati rendelet.

20. §

Ez a rendelet 2026. január 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

A Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendje felülvizsgálatra került annak érdekében, hogy a kitüntetések rendszere korszerűsítésre, valamint a megváltozott társadalmi, kulturális és szakmai elvárásoknak való megfelelés céljából átláthatóbbá és méltányosabbá váljon. A felülvizsgálat során a kerület közösségi értékeit jobban tükröző struktúra jött létre, amely világosabbá teszi a kitüntetések adományozásának rendjét. Az új rendelet a kitüntetések adományozásának feltételeit, a javaslatétel rendjét, valamint a kitüntetésekhez kapcsolódó jogosultságokat is egyértelműsíti. Az új struktúra kialakítása során fontos szempont volt a díjak rangjának és presztízsének erősítése, az odaítélési kritériumok átláthatóbbá tétele, valamint a költségvetési keretek figyelembevételével fenntartható rendszer létrehozása. A cél egy méltó, modern elismerési rendszer kialakítása, amely a kimagasló teljesítményt nyújtó személyek és közösségek előtt tiszteleg.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Jelen § kitüntetéseket alapít és újít meg, amelyek célja a kimagasló teljesítményt nyújtó személyek és közösségek méltó elismerése.

A 2–6. §-hoz

A 2. §-tól a 6. §-ig a kitüntetések adományozásának feltételei, a javaslatétel rendje, került szabályozásra, valamint a kitüntetésekhez kapcsolódó jogosultságokat is egyértelműsíti.

A 7–9. §-hoz

Jelen §-ok a Budavár Díszpolgára kitüntető cím adományozására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 10. §-hoz és a 11. §-hoz

Jelen §-ok a Virág Benedek-díj adományozására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 12. §-hoz és a 13. §-hoz

Jelen §-ok a Budavári Semmelweis Ignác-díj adományozására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 14. §-hoz és a 15. §-hoz

Jelen §-ok a Görgei Artúr Érdemérem adományozására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 16. §-hoz és a 17. §-hoz

Jelen §-ok a Budavárért Emlékérem adományozására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 18. §-hoz

Jelen § a Polgármesteri Elismerő Oklevél adományozására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 19. §-hoz és a 20. §-hoz

Jelen §-ok a záró rendelkezések között a hatályon kívül helyező és hatályba léptető rendelkezéseket szabályozzák.

Hatásvizsgálat
a Budavári helyi kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló önkormányzati
rendeletre

A rendelet társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai:

A rendelet megalkotása erősíti a kerületi identitást és a közösségi összetartozást, valamint méltó elismerést ad a kiemelkedő teljesítményt nyújtó polgároknak és közösségeknek. Ez ösztönzi a kulturális, oktatási, egészségügyi és közbiztonsági területeken végzett munkát. A költségvetésben az ünnepségek és a pénzjutalmak éves összege előre tervezhető és a meglévő keretből fedezhető.

A rendelet környezeti és egészségi következményei:

A módosításnak nincs környezeti vagy egészségügyi kihatása.

A rendelet adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:

A rendelet elfogadása nem jár adminisztratív többlettel.

A rendelet megalkotásának szükségessége, elmaradásának várható következményei:

A rendelet megalkotása szükséges a helyi kitüntetési rendszer korszerűsítéséhez, átlátható és méltányos működtetéséhez, valamint a kiemelkedő teljesítmények méltó elismeréséhez.

A rendelet alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A rendelet alkalmazása a jelenlegihez képest többlet személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételt nem igényel, a szükséges feltételek rendelkezésre állnak.